

ки США полягає у недопущенні піднесення держав-конкурентів. Так стратегію «попередження загроз від терористів» США доповнюють стратегією «попередження появи конкурентів».

Джерела та література

1. Bull H. The Control of the Arms Race: Disarmament and Arms Control in the Missile Age. New York: Praeger, 2022.
2. Hammond P. Y. Organizing for Defense: The American Military Establishment in the Twentieth Century. Princeton Univ. Press, 2020.
3. Bailes A. J. K. The EU and a 'better world': What role for the European Security and Defence Policy? *International Affairs*, 2021. (84)1. P. 115–130.
4. Brown B. E. NATO and de Gaulle's ghost. *American Foreign Policy Interests*. 2021. 35. P. 288–297.
5. Bush G. Selected speeches. Retrieved. 11 April 2019.
6. Calleo D. P. Europe and America in a new century. 2022.

Іжаківський Валерій

Донецький національний університет імені Василя Стуса

РОЛЬ AUKUS У РЕГІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

Ключові слова: AUKUS, АСЕАН, альянс, Індо-Тихоокеанський регіон, кібернетика, штучний інтелект, атомні підводні човни.

Keywords: AUKUS, ASEAN, alliance, Indo-Pacific region, cybernetics, artificial intelligence, nuclear submarines.

В Азії вже давно сформувалась тенденція до росту економік азійських країн. Безперечним економічним лідером стала КНР. Зі зростанням економічної потуги збільшується самовпевненість і відчуття зверхності над іншими державами. Це призводить до агресивної зовнішньої політики. Авторитарний Китай вибудовує некомпромісну позицію щодо територіальної суперечки в Південно-Китайському морі, окупувавши спірні території та оголошуючи це море своїм «внутрішнім морем». Його «планові навчання» в територіальних водах Тайваню, знищення автономії Гонконгу та Макао, сутички на індійсько-китайському кордоні, активне просування свого впливу в Центральну Азію та Росію, створення в ЄС китайського лобі й активне впровадження проєкту «Нового шовкового шляху» [3] – усе це говорить про те, що баланс сил в Індо-Тихоокеанському регіоні втрачається і зростає активність КНР.

Із огляду на зазначену вище ситуацію гравці – США, Велика Британія і Австралія, що традиційно мають значний вплив на регіон АСЕАН, – постали перед необхідністю виробити нову стратегію безпеки в регіоні. Таким новим механізмом став тристоронній оборонний альянс AUKUS. В Україні немає чіткого розуміння того, чим є цей альянс, проте недостатньо опрацьовано є його проблематика і серед науковців. Метою цієї публікації є огляд діяльності AUKUS, аналіз його ролі та перспектив у гарантуванні регіональної безпеки.

AUKUS є новим тристороннім партнерством між Сполученими Штатами Америки, Великою Британією та Австралією, створеним у 2021 р. Його основною

метою є формування флотилії атомних підводних човнів на основі американських ядерних технологій для Австралії. Він також має на меті обмін технологіями і співпрацю у сфері кібернетики, штучного інтелекту та підводних систем [3]. Ці дії спрямовані на посилення оборонної спроможності країн-учасниць AUKUS для відповідного реагування на нові виклики безпекової системи в Індо-Тихоокеанському регіоні.

Однак підводні човни є, імовірно, приводом до активізації зусиль зазначених держав у регіоні, адже AUKUS є чимось більшим. Це новий альянс для стримування підйому авторитарного Китаю. Варто пояснити важливість AUKUS та Індо-Тихоокеанського регіону для США тим, що це перший випадок, коли США передали технології атомних човнів союзникам (після Великої Британії). Для США й адміністрації Байдена AUKUS є демонстрацією того, що виведення з Афганістану було правильним рішенням, тому що це дає змогу США зосередити час і ресурси на Індо-Тихоокеанському регіоні, оскільки ні Барак Обама, ні Дональд Трамп цього не зробили [5]. На думку автора, ймовірно, Байден мав на увазі те, що він сказав під час своєї президентської кампанії: він закінчив зобов'язання США щодо Афганістану і прагне відбудувати економіку США за допомогою інфраструктури, технологій та інвестицій, спрямованих на подолання наслідків зміни клімату та генерування економічної й технологічної сили на противагу Китаю.

Тепер Пекіну протистоїть новий сильний альянс, на який він може відреагувати посиленням власного впливу та нарощування воєнних баз в Індо-Тихоокеанському регіоні. Слід очікувати, що AUKUS буде розширюватися за рахунок нових учасників – потенційних суперників КНР (наприклад, Японія, Індія, Південна Корея та В'єтнам) [1]. Також стало зрозуміло, що після Брекзиту Велика Британія разом зі своїм союзником США почала відігравати більш глобальну роль у міжнародних відносинах.

Отже, надалі відносини між США та КНР будуть погіршуватися. AUKUS стає відповіддю на посилення агресивності авторитарного Китаю. Західний світ дедалі більше буде розділений за критерієм прихильності або співпраці з КНР. США, Велика Британія й Австралія займатимуть жорстку позицію відносно зростання впливу Китаю, тоді як Франція та Німеччина вже зараз виступають із більш нейтральної позиції, відроджуючи ідею автономної Європи, яка рухатиметься між двома великими державами [4]. Такий розкол і невизначеність є серйозним викликом для Заходу, адже він матиме негативні наслідки, зокрема й для України. Часу на зволікання немає.

На думку автора, AUKUS є чудовою противагою у стримуванні КНР від агресивної експансії. Із іншого боку, альянс створений менше двох років тому і свою ефективність ще не продемонстрував; він є менш дієвим з огляду на дискусію навколо його існування, що точиться між лідерами провідних Західних держав. Очевидно, що Захід має зберігати єдність в умовах російсько-української війни та перед загрозою нового глобального конфлікту по лінії США–КНР, а також формувати потужну прозахідну коаліцію на інших континентах.

Джерела та література

1. China says AUKUS alliance on 'path of error and danger' after submarine deal unveiled. *France24*. 14.03.2023. URL: <http://surl.li/gpooq>
2. Armstrong K., Mao F., Housden T. AUKUS deal: US, UK and Australia agree on nuclear submarine project. *BBC*. 14.03.2023. URL: <https://www.bbc.com/news/world-australia-64945819>
3. What is the AUKUS pact? *The Economist*. 13.03.2023. URL: <http://surl.li/gporl>
4. Wintour P. What is the Aukus alliance and what are its implications? *The Guardian*. 16.07.2021. URL: <http://surl.li/gpmoi>
5. Толстов С. В. Подія вересня 2021: Створення оборонного союзу AUKUS у складі Австралії, Об'єднаного Королівства (Великобританії) та США стало знаковою подією / Інститут Всесвітньої національної академії наук України. 23.08.2021. URL: <http://surl.li/gpoky>

Іващук Анастасія

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПІВДЕННА КОРЕЯ В ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІЙ СТРАТЕГІЇ США

Ключові слова: США, Південна Корея, Азійсько-Тихоокеанський регіон, зовнішня політика.

Keywords: USA, South Korea, Asia-Pacific region, foreign policy.

Південна Корея відіграє важливу роль у зовнішньополітичній стратегії США, зокрема в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Альянс між США та Південною Кореєю був наріжним каменем зовнішньої політики США в регіоні протягом десятиліть, даючи важливі економічні, військові та геополітичні переваги. Південна Корея є стратегічно важливою для США через своє розташування та відносини з сусідніми країнами, як-от Північна Корея, Китай і Японія. Розуміння ролі Південної Кореї у зовнішній політиці США має вирішальне значення для розуміння ширшої стратегії США в Азійсько-Тихоокеанському регіоні [1].

Альянс між США та Південною Кореєю зосереджений на проєкції американських сил у Азійсько-Тихоокеанському регіоні загалом. Фінансова підтримка альянсу урядом США була вирішальною для захисту американських інтересів у цьому регіоні. По суті, альянс передбачає більше, ніж просто допомогу США Південній Кореї в запобіганні вторгненню з Північної Кореї. Альянс допомагає у прямому та непрямому стримуванні нападу Північної Кореї на США та створює розширене стримування Китаю і розміщення американських військ у Азійсько-Тихоокеанському регіоні [5].

Останніми роками члени Конгресу висловлювали зацікавленість і здійснювали нагляд за співробітництвом США та Південної Кореї щодо Північної Кореї. Робота з Північною Кореєю (офіційна Корейська Народно-Демократична Республіка, або КНДР) є домінуючою двосторонньою стратегічною проблемою, і уряди Байдена та Муна (наразі лідери держав) працювали над узгодженням своїх підходів і мінімізацією суспільних розбіжностей). Політика адміністрації Байдена, яку Мун привітав, здається, передбачає поступове часткове послаблення санкцій в обмін на часткові кроки до денуклеаризації.

Протягом останніх 70 років безпекові зв'язки Південної Кореї зі США гарантували її існування та виживання проти військової загрози, зокрема ядерної, з